

[Niels Frederiksen.]

en anden Organisation i denne Forbindelse. Det kunde bedre lade sig gøre for Statshusmandsbrugenes Vedkommende.

Derefter har jeg nogle Bemærkninger at gøre angaaende det i Forslaget vedrørende Statshusmændene anførte. Indenfor det radikale Venstre har vi altid været afgjorte Modstandere af Særlovgivning for Statshusmændene. Dette, at man underbygger den Opfattelse hos Statshusmændene, at de har særligt Krav paa Bevaagenhed fra Statsmagtens Side, er en farlig Vej at gaa, og dette, at man ikke kan stille de samme økonomiske Fordringer til dem som til andre Landbrugere fra Statens saavel som fra Kreditforeningers og andre Kreditorers Side, er efter min Mening noget, som let kan føre til, at man ødelægger sjæleligt noget af det bedste hos Statshusmændene.

Det er farligt i vor Tid, hvor der kæmpes med al den Evne, de enkelte ejer, at opamme eller underbygge den Opfattelse hos den kæmpende, at han egentlig havde Ret til at slippe for noget af den Kamp, som alle andre Mennesker er ude i. Jeg advarer imod den Tendens, fordi jeg gerne vil berede Vejen for en kraftig Udstykning i Fremtiden, og jeg vil ogsaa gerne som Politiker bidrage mit til, at der i de Tusinder af Statshusmandshjem kunde vokse Personligheder op, der ikke havde den Opfattelse, at man blot skal vende Øjnene mod Statsmagten, saa snart det kniber.

Det er mere klart og rigtigt at sige til Statshusmændene, at de er af Samfundet personligt begunstigede fremfor alle andre Mennesker, ved at der før er givet dem Hjælp i en Udstrækning, som ingen andre i andre Erhverv kan faa, og derfor maa de være klare paa, at de har mindst lige saa stor Pligt som andre Landmænd til at klare de Forpligtelser, de er indgaaet paa.

Og saa er der en Ting til. Jeg tror heller ikke, at en Lovgivning som den, man her foreslaar for Statshusmændene, i og for sig fører til Maalet. Det er meget godt, at man giver Rentelettelse for 4 Terminer og giver Tilladelse til, at denne Rentelettelse overføres til Hovedstolen, men det er i Tider som disse overordentlig farligt. Det vil sikkert føre til, at de allerfleste af Statshusmændene beder om Rentefrihed i 4 Terminer, og dette er ikke nødvendigt.

Jeg ved, at man fra Centraladministrationens Side, fra Finansministeriet og fra Landbrugsministeriet, har vist stor Hensynfuldhed med Hensyn til at give Udsættelse for Renteudgifter, en saa stor Hensynfuldhed, som ikke kan opnaas hos andre

Kreditinstitutioner; naar en Mand beder om at faa Lov til at vente med at betale sine Terminsrenter, til hans Bedrift er i en saadan Situation, at han kan betale dem, faar han altid Tilladelse hertil, baade for en og for to Terminers Vedkommende, naar han i øvrigt er en stabil Mand. Men en saadan generel Udsættelse som denne vil jeg fraraade af de Grunde, jeg nævnte før, og saa af den Grund, at det at lægge fire Terminers Renter til Hovedstolen er under de nuværende Forhold paa mange Omraader forkert.

Jeg vil ogsaa angaaende Statshusmændenes økonomiske Forhold i det hele sige, at jeg tror, man maa gaa ind i samme Lovgivning for Statshusmændene, som det radikale Venstre foreslaar for alle de øvrige Landmænd, og at man maa sige til Statshusmændene, at vi forstaaer saa fuldt og helt de Vanskeligheder, de er ude i gældsmæssigt. Der er ingen Tvivl for mig om, at der rundt omkring i Landet, ikke mindst i Jylland, hvor Loven om Oprettelse af Statshusmandsbrug i Aarene 1920—23 i særlig Grad er anvendt, findes Hundreder af Statshusmandsbrug, der i Øjeblikket er overprioriterede, idet Staten har belaaet Ejendomme, der er af en saadan Beskaffenhed, at de ikke i Dag er Pengene værd.

Der findes i Jylland hundredevis af Statshusmandsbrug, der har faaet Statslaan paa op til 18 000 Kr., og som i Dag ikke er mere end 12 000 Kr. værd. Ja, den højtærede Landbrugsminister kan tro, at de, der har set disse Brug og ved, paa hvilken Jord de er grundlagt, og hvordan Produktionsforholdene og Forrentningsmulighederne i saadanne Bedrifter i Øjeblikket er, vil vide, at deres Værdi er gaaet overordentlig langt ned.

Hvis man gennemførte den af det radikale Venstre foreslaaede Lov om en Akkordordning, hvad vilde der saa ske for Statshusmændenes Vedkommende? Der vilde ske det samme som for alle andre Landbrugere, at de vilde komme og sige: Maa vi faa vore Forhold behandlet efter Akkordlovgivningen, for vi kan ikke klare os længere; det kan ikke nytte, at vi faar Udsættelse fra Termin til Termin med Renteudgiften og derved faar forøget vor Gældsbyrde, for den er i Forvejen saa stor, at vi paa den Maade aldrig vil faa vor Økonomi i Orden, hvad vi end gør.

Hvad vil der ske overfor en saadan Statshusmand? Dette, at den samme Kommission, som sætter Værdien af andre Landbrugsejendomme, sætter Værdien af hans, og at Staten maa nedskrive sin